Dissertatio Juridica Inauguralis,

DE

FEUDI PER VASALLUM ALIENATI PRÆSCRIPTIONE CONTRA DOMINUM DIRECTUM,

QVAM,

DIVINA ASSISTENTE GRATIA,

PRO LICENTIA

Summosqve in utroqve JURE HONORES DOCTORALES ritè conseqvendi,

Publico Patrum Academiæ examini in Auditorio Majori
Ad d. 27 Jun. An. MDCCX. *subjicit*

JACOBUS HENRICUS ZOLL,
Hujus ERNESTINÆ Profess. Jur. Extraord. ejusdemqve Syndicus.

RESPONDENTE
JEREMIA PRESCHER,
Hasso-Cassellano.

RINTELII,
Literis HERMANNI AUGUSTINI ENAX, Acad. Typogr. 1710.

§. I.

QVemadmodum ex natura feudi, ejusq; generali definitione, (qvòd sc. sit concessio dominii utilis sub lege fidelitatis *Dn. Stryck. Exam. Jur. Feud. c. 2. q. 11.*) apertè constat, feudum inter dominum ac Vasallum hoc modo qvasi divisum esse, ut Domino directum dominium seu proprietas remaneat, ad Vasallum verò utilitas & fructuum ex re feudali perceptio transeat, hujusqve jus intra terminos utilis dominii concludatur, *2. feud. 8. 23. & 43. Struv. cap. 12. th. 9. num. 1.* Ità ad similitudinem rei divisæ prono qvasi alveo fluit, nec Dominum circa utilitatem, nec Vasallum circa dominium directum ullo modo disponere posse, & qvia nihilominus inter Dominum & Vasallum ratione feudi, ab utraqve parte considerati, est connexio & correlatio qvædam, ità, ut, qvamvis hic de utili, ille de directo tantum dominio di-

diſponat, facilè tamen alteri per alterum iniqva conditio inferri poſſit, hinc neutri qvoqve in ſuo aliqvid facere permiſſum eſt, ex qvo alteri præjudicium aut detrimentum probabiliter oritur, vel metuendum eſt, *2. feud.* 8. §. 1. *in fin.*

§. II.

Cùm autem nihil magis periculoſum ſit, & qvod Domino feudi faciliùs damnum inferre poſſit, qvàm feudi à Vaſallo in extraneum facta alienatio, qvippe qvâ cauſam connexionis inter ſe ac Dominum diſſolvit, proindeqve fidelitatem & debitam ſervitiorum præſtationem reſpuit ac denegat, imò jus domini plane intervertendi ac delendi cauſam & occaſionem præbet; Hinc Conſtitutiones Impp. Lotharii *2. feud.* 52. Conradi *2. feud.* 40. Friderici *2. feud.* 55. antiqvum jus Longobardicum (qvod Vaſallis, neceſſitate ſuadente, feuda ſua etiam inſciis dominis alienare permittebat, *2. feud. &* 44. *Struv. cap.* 13. *th.* 1. *num.* 1.) immutarunt, & omnes hujusmodi alienationes, absqve conſenſu dominorum factas, tanqvam illicitas prohibuerunt, inducunt enim ex his alienationibus contemtum Domini, qvi feloniam involvit *2. feud.* 24. *in fin.* Adeoqve ſi Dominus huic alienationi contradicit, & rei feudalis evictionem inſtituit, alienatio illa eſt ipſo jure nulla *Schrad. p.* 8. *cap.* 1. *num.* 3. & Vaſallus jure ſuo cadit, beneficium amittit, &, ſi qvod accepit, pretium reſtituere tenetur *per text. allegat. Struv.* 12. *th.* 9. *cap.* 13. *th.* 1. & id hactenus omnes uno ore loqvuntur Feudiſtæ, nec ullus hac de re inter eos eſt diſſenſus.

§. III.

§. III.

Dictum est §. *præcedente*, qvòd alienatio per Vasallum, inscio domino facta sit ipso jure nulla, sed, hoc ita se habente, qværitur: An hæc nullitas per aliqvod temporis spatium sanari, seu, an feudum hoc modo absqve consensu Domini alienatum, contra hunc à possessore præscribi possit? Sunt qvi affirmant, sunt qvi negant, fundamentum autem discordiæ in text. 2 *feud.* 40. & 55. positum esse evidentissimum est: Nam hi, qvorum negativa est sententia, pro ratione decidendi ponunt verba dd. textuum: *Nulla obstante præscriptione*: item: *Nullius temporis præscriptione impediente*: ac volunt, verba hic generaliter, & absqve exceptione concepta, generaliter qvoqve esse intelligenda. Illi, qvi affirmativam defendunt, iniqvum esse putant, dominum feudi ab omni præscriptione excipere, & contra Juris Gentium & Civilis rationem & fundamenta rerum dominia semper in incerto relinqvere, imprimis, si concurrente Domini negligentia Vasallus, in bona fide constitutus, feudum tanqvam suum alienavit, simulqve is in qvem alienatio facta est per longissimum tempus similiter bona fide possedit, ità ut omnia præscriptionum reqvisita adsint. Ex his diversis rationibus diversæ Feudistarum decisiones ortæ sunt, & præterea, qvia hæc qvæstio ab utraqve parte diversimodè limitatur & distinguitur, ferè tot de ea ad sunt opiniones, qvot de hac materia scripserunt Doctores *vid. Struv. cap. 13. th. 10. num. 4. Ritterhus. Partit. Jur. Feud. lib. 1. c. 18. qu. 13.*

§. IV.

§. IV.

Mihi placet, præſcriptionem feudi, per Vaſallum alienati, nō obſtantibus Friderici aliorumqve Impp. Conſtitutionibus, contra Dominum procedere, ità tamen, ut utile Dominium 30. annis, directum verò tempore tantùm immemoriali præſcribatur.

§. V.

Ad minimum enim in omni præſcriptione feudali, ſive Domino, ſive Vaſallo, ſive agnatis opponatur 30. anni reqviruntur, ſiqvidem Longobardi minoris temporis nullam agnoſcunt. *2.feud.26.§.Si qvis per triginta. Vultej.c.9.num.4.& 5. Ritterhuſ. lib.1.c.18.qu.16. Ludw.p.174. Struv.cap.8.th.12.num.3. Roſenthal.c.6.Concl.78. Dn.Stryck.c.11.qu.7.* Diſſentit qvidem *Schrader.p.5.c.4.num.3.&* 11. putans, ſecundum bonæ fidei poſſeſſorem, titulum habentem, contra Dominum æqve ac Vaſallum ſpatio 10. vel inter abſentes 20. annorum præſcribere; ſed qvia *num.9.* ipſe fatetur, primum b.f. poſſeſſorem, qvi ſc. cauſam ſuæ poſſeſſionis à Vaſallo habet, non niſi 30. annis præſcribere, non video rationem tantæ diverſitatis, & qvare plus juris habere & citius præſcribere poſſit ſecundus, qvàm primus bonæ fidei poſſeſſor, hoc enim modo Domini per factum alterius deterior reddi poſſet conditio, cui accedit, qvòd ità primus poſſeſſor plus juris in ſecundum tranſferre poſſet, qvàm ipſe haberet, qvod tamen fieri neqvit per *l.54. ff. de R. I.*

§. VI.

Solus autem temporis lapſus non præſcribit,

l.29.ff.de R.I. c. non firmatur de R.I.in 6. ſed accedere debet bona fides; nulla enim præſcriptio Jure Feudali absqve bona fide procedit *2.feud.87. Roſenthal. cap.6.Concl.77.num.9.* ſed ad ſimilitudinem Juris Canonici *in c. ult.X.de Præſcript.* omnem malam fidem reſpuit: ità enim Imp. Lotharius: *Inter Dominum*, inqvit, *& Vaſallum nulla fraus nec ullum malum ingenium debet intervenire, 2.feud.52.§.3.* Si ergo ne qvidem fraus vel malum ingenium, inter Dominum ac Vaſallum intervenire debet, multò minus per fraudem ac dolum Vaſallus effici, ac feudum acqvirere poteſt; Imò clara admodum verba textus *2.feud. 87.* habet, qvæ hæc ſunt: *Si verò malam fidem* (ſcil. præſcribens) *habuerit, nulla ſe poterit tueri præſcriptione*: & qvamvis hic textus non ſit omni exceptione major, apud omnes tamen in confeſſo eſt, capitula ordinaria in paſſibus obſcuris & ambiguis per extraordinaria declarari. *Hartmann. Piſtor. 2.qu.13.num.59.* accedit conſtitutio Friderici *2 feud.55.* verbis: *quadam colluſione*: qvæ apertè malam fidem indicant, nulla enim absqve mala fide eſt colluſio. Et hinc absqve ſolida ratione diſſentit *Schrader.p.5.c.4.n.4.* defendens, malæ fidei poſſeſſorem 30. annis feudum præſcribere, modo alienans in bona fide fuerit, nullum enim hanc in rem ex Jure Feudali allegat textum, ſed opinionis ſuæ probationem ex Jure Civili aliisqve Auctoribus, ibidem citatis, deſumit, qvorum tamen in explicandis Longobardorum conſvetudinibus exigua eſt auctoritas; interpretatur qvidem textum *2.feud.26.§.ſi qvis* de malæ fidei

pos-

possessore, sed hunc de bonæ fidei possessore agere, eadem facilitate defendi posse existimo, verba enim hæc sunt: *Si qvis per triginta annos rem aliqvam ut feudalem* (i. e. putans esse feudalem) *possedit*: qvæ bonam fidem satis arguunt. Deniqve etiam qvoad praxin qvæstio hæc est nullius momenti, cùm in decidendis præscriptionum controversiis Jus Canonicum seqvamur. *Struv. cap.* 8. *th.*12. *num.* 3. *Mynsing.* 4. *obs.* 6. *num.* 4. qvod semper bonam fidem reqvirit *c.* 5. 7. *& ult. X. de Præscript.*

§. VII.

Circa possessionem verò notandum est 1. qvòd ex qvalitate possessionis judicetur qvalitas præscriptionis; si qvis ergo rem allodialem ut feudum præscribere vel acqvirere vult, tales actus possessionem concomitare necesse est, ex qvibus qvalitas possessionis feudalis cognosci potest, id est præscribens tenetur Domino servitia præstitisse, ut de animo possidentis constet. *Stryck. cap.* 11. *qv.* 10. & ex eò tempore currit præscriptio. Sufficit tamen exhibitio servitiorum, & ne Vasallus sit in mora qvin servitia exhibita simul etiam sint præstita *Vultej. cap.* 9. *num.* 15. *in fin.* notandum est 2. qvòd possessio debeat esse continuata, seu non interrupta, & in uno eodemqve Vasallo & Domino: contingente autem mutatione vel à parte Domini vel à parte Vasalli, hic investituram petere debet, alioqvin tempora sui antecessoris cum suis conjungere non potest, qvia sine investitura possessio feudalis non continuatur. *Dn. Stryck. cap.* 11. *qu.* 5.

§. VIII.

§. VIII.

Hoc itaqve modo feudum acqviritur ſeu præſcribitur & Dominus invitus cogitur Vaſallum recipere & inveſtire, nec ad rem facit an præſcribens titulum habeat, ſicut enim præſcriptio ſervitutis titulum non reqvirit *l.* 10. *ff. ſi ſervit.* Ita qvoqve feudum, ut ſpecies ſervitutis, in generali ſignificatu ſumtæ, absqve titulo præſcribitur, ex tanto enim temporis curſu, unà cum præſtatione ſervitiorum & bona fide poſſidentis præſumitur, præſcribentem hanc rem Domini voluntate, qvi titulo æqvivalet, habere, atqve eum hac de re inveſtitum eſſe *Schrad. p.5.cap.4. num.* 10. *in fin.* Nec mala fides Vaſalli alienantis obſtat, uti qvidam volunt; ſicut enim hic, qvi per 30. annos ſervitia bona fide præſtitit, Jus Feudi per proprium factum acqviſivit, ita ipſi mala fides alterius nocere neqvit, factum enim cuiqve ſuum non alienum nocet *l.74. l.115.ff. de R.J.*

§. IX.

Deducto eo, qvod circa præſcriptionem Dominii utilis à Vaſallo alienati obtinet & reqviritur, proponam contra ſentientium argumenta, qvorum primum eſt, qvod deſumitur ex verbis textuum 2. *feud.*40. *&* 55. *Nulla obſtante præſcriptione:* Item: *Nullius temporis præſcriptione impediente*: ex qvibus defendi atqve concludi vult, tricennalem præſcriptionem indiſtinctè Domino non obſtare. *Andr. ab Iſern. de Prohib. feud. alien. per Frideric. Matth. de Afflict. in §. præterea de cap. Conrad. Fachin, lib.7. Controv. Jur. cap.*61. *Giphan. tr. de Feud. ſub cap. de*

B *Præ-*

Præscript. Feud. Jul. Clar. in § Feud. quæst. 45. num. 2. Herm. Vultej. cap. 9. num. 20. Francisc. Sonsbec. de Feud. p. 12. num. 156. & seqq. Bernhard. Græv. lib. 2. Concluſ. 160. num. 2. Ritterhuſ. part. Jur. Feud. lib. 1. cap. 18. qu. 13. Et qvamvis qvad dominium directum cum his qvodammodo conſentiam, attamen qvoad dominium utile, horum pace, qvorum eruditionem admiror, memoriamqve veneror, longe alia mihi mens eſt. Sicut enim hi textus non loqvuntur de alienatione dominii utilis, ità nec circa hujus præſcriptionem diſponunt; qvod tantò clarius fiet, ſi verba textuum 2. *feud.* 40. & 55. huc referantur, qvorum tenor *in cap.* 40. hic eſt: *Rex Conradus conſtituit, ut liceat Dominis omnes alienationes feudi factas, nulla obſtante præſcriptione revocare;* Hic textus ſpeciem aliqvam præ ſe fert, ſed qvia cauſam & rationem deciſionis reticet, ex altero textu qvi 2. *feud.* 55. exſtat, erit explicandus, cujus verba hæc ſunt: *A Principibus Italicis*, Inqvit Imperator Fridericus, *tàm Rectoribus Eccleſiarum qvàm aliis fidelibus Regni, non modicas accepimus querelas, quòd beneficia eorum & feuda qvæ Vaſalli ab eis retinebant, ſine Dominorum licentia pignori obligaverant & qvadam colluſione nomine libelli vendiderant: unde debita ſervitia amittebant: & honor Imperii & noſtræ felicis expeditionis complementum minuebatur. Habito ergo conſilio Epiſcoporum, Marchionum &c. hac edictali Deo propitio perpetuò valitura lege ſancimus, ut nulli liceat feudum totum vel partem aliqvam vendere, vel oppignerare, vel qvocunqve*

modo

modò distrahere seu alienare vel pro anima judicare, sine permissione illius domini, ad qvem feudum spectare dignoscitur. Unde Imperator Lotharius tantum in futurum præcavens ne fieret, legem promulgavit; Nos autem ad pleniorem rei utilitatem providentes, non solùm in posterum sed etiam hujusmodi alienationes illicitas hactenus perpetratas, hac præsenti sanctione cassamus & in irritum deducimus, nullius temporis præscriptione impediente: qvia qvod ab initio de jure non valuit, tractu temporis convalescere non debet.

§. X.

Communis atqve generalis est regula, omnia jura & actiones 30. annis præscribi. *l. 3. l. 4. Cod. de Præscript. 30. vel 40. ann. & Dd. comm. in dd. ll. 2. feud. 9. §. porrò. 2. feud. 26. §. si qvis.* & hæc in omnibus rebus præscribendis procedit, nisi hæc vel illa per specialem legem sit privilegiata, & ab hac communi norma exemta; ubi tamen bene notandum, qvòd illa exemtio per speciales constitutiones facta non possit ac debeat extendi ultra casus in ipsa constitutione exemtos. Inspectis itaqve penitiùs verbis textus, facile constabit Imperatorem per illam sanctionem Juri communi qvasi derogare, & Domino privilegium aliqvod contra communem præscribendi modum impertiri voluisse, hinc qvoqve hoc privilegium seu exemtio ultra casus & res in ipsa exemtione contentas extendi non debet. Jam ipsa hæc Imp. Constitutio clarissimè demonstrat, hic neqve agi neqve decidi de præscriptione utilis dominii,

 sed

sed tantum directi, qvod ità probo: Per qvam præscriptionem dominus servitia non amittit, nec honor imperii nec felicis expeditionis Imperatoriæ complementum periclitatur & minuitur, de illa d. constitutio Imperatoria non agit, atqvi per præscriptionem Dominii utilis Dominus neqve servitia amittit, neqve honor Imperii &c. periclitatur, Ergo de præscriptione Dominii utilis d. constitutio non agit: Minor per se est clara, majorem autem iterum probo ità: Imperator Fridericus conqveritur: Se multas à Dominis feudi accepisse qverelas, qvod Vasalli absqve consensu eorum feuda sua alienaverint ità, ut *Domini debita servitia amitterent &c.* & ex hac ratione in subseqventibus verbis: *Nullius temporis præscriptione impediente:* Præscriptionem contra dominum prohibere voluit, unde fluit, qvòd cessante hac ratione tanqvam anima legis, ipsa qvoqve lex atqve ejus dispositio cesset, qvòd verò hæc ratio, *ne Domini servitia amittant*, in præscriptione dominii utilis cesset, probatione non indiget, adeoqve concludo, de hujus sc. utilis Dominii præscriptione Imperatorem non disposuisse, *vid. Rosenthal. c. 9. Conclus. 97. num.* 8. sed illud instar aliarum rerum & actionum 30. annis præscribi.

§. XI.

Urgentur porrò à contra sentientibus verba huic constitutioni in fine adjecta: *qvod enim ab initio vitiosum est, tractu temporis convalescere non debet*: & volunt alienationem Dominii utilis tractu temporis convalescere nō posse, qvia est contra leges adeo-

adeoqve vitiosa; qvod qvidem concedo, si alienatio facta sit collusione qvadam, de qva textus loqvitur, tunc enim propter deficientem in præscribente bonam fidem non convalescit vitium contractui & feudo alienato inhærens, non verò eadem est ratio & decisio, si bona fides aliaqve adminicula accedunt, per qvæ actus ab initio invalidus confirmari potest; hic enim est sensus *l.29.ff. de R. I.* qvòd scil. *solum tempus*, sine alterius causæ adminiculo actum ab initio invalidum confirmare non possit. *Bronchorst. ad d.l.29. & Dd. comm. in c. non firmatur de R.I. in 6.* alioqvin omnis usus & finis præscriptionum cessaret, natura enim præscriptionis imprimis longissimi temporis hæc est, ut per eam purgetur vitium, qvod alioqvin rei alienatæ vel contractui ipso inhæret. Deinde qvoqve *§. præcedente* monstravi, hanc constitutionem nihil disponere de utili Dominio non præscribendo, adeoqve nec hæc verba trahenda sunt ad casus, inibi non expressos.

§. XII.

Jam ad alterum hujus dissertationis membrum progredior, nempe ad præscriptionem dominii directi, & dixi §.4. præscribi tempore tantùm immemoriali, tanto enim temporis spatio cujus in contrarium memoria non extat indistinctè, qvodlibet feudum & contra qvemlibet, tam Dominnm qvàm Vasallum, agnatosqve præscribitur. *arg. c. super qvibusdam §. præterea X. de V.S. c.1. de Præscript. in 6. Schrader. p.5.c.4. num.2. & seqq.* & est loco tituli, loco concessionis & constituti *l.3.§.4. ff. de Aqva*

qvo-

qvotid. & per hanc regalia majora & minora *l. ult. Cod. de Fund. patrim. Richter* 1. *Dec.* 21. *num.* 52. *Struv. Exerc.* 43. *th.* 24. immunitates à functionibus publicis *l.* 4. *l.* 6. *Cod. de Præscript.* 30. *vel* 40. *ann.* & omnes aliæ res, ad qvas præscribendas longissimum tempus & aliæ præscriptiones non sufficiunt, præscribuntur. *Struv. d. l.* Nec immeritò diverso & longiore tempore præscribitur Dominum directum qvàm utile, sicut enim per præscriptionem vitium aliquod rei præscriptæ inhærens purgatur, ità omninò seqvitur, ut qvantò enormius sit vitium illud, qvod purgari debet, tantò prolixius ad hoc purgandum reqviratur tempus, qvemadmodum autem Dominio directo per Vasallum alienato duplex inhæret vitium, nimirum alterum, qvod oritur ex speciali legis prohibitione, ne scilicet Vasalli absqve consensu Dominorum feuda sua alienent. 2. *feud.* 52. alterum qvod ex natura cujuscunqve alienationis, qvæ plenum dominium & rem alienantis propriam esse reqvirit, obvenit, ità certè ad hoc præscribendum longius spatium reqviritur, qvàm ad præscriptionem utilis dominii, qvod Vasallus non ut alienum, sed ut suum alienare potuit, nisi ipsi consvetudines seu leges Longobardicæ obstarent, & hoc modo simplex tantùm vitium, qvod solummodò ex prohibitione legis oritur, contractui & rei alienatæ inhæret, ad qvod purgandum 30. anni sufficiunt, qvibus præterlapsis Dominus sibi & negligentiæ suæ imputet, cur tricennali silentio jus suum neglexerit, cum scire debuisset jura vigilantibus esse scripta.

§. XIII.

§. XIII.

Reqvirit tamen hæc præſcriptio immemorialis bonam fidem ſecundùm ea qvæ dixi §.6. *Roſenthal. c.9. Concluſ.97. num.37. in fin.* qvæ nihil aliud eſt, qvam ignorantia rem alienam eſſe *l.109. ff. de V.S.* & hæc in præſcriptione longisſima ſemper præſumitur, niſi contrarium ſit manifeſtum ac notorium, & mala fides probari poſſit. *Dn. Stryck. Exam. Jur. Feud. c.11. quæſt.9. Struv. c.8. th.12. num.3.* Deinde poſſeſſio ita qvoqve comparata eſſe debet, ut ex ea de animo præſcribentis conſtare poſſit, nimirum in hac præſcriptione ea, qvæ alioqvin ad præſcriptionem qvalitatis feudalis reqviruntur, ceſſare debent, & præſcribentem nulla ſervitia præſtitiſſe, nec ea de re inveſtitum fuiſſe, nec alieno, ſed ſuo nomine tanqvam propriam & allodialem poſſediſſe oportet.

§. XIV.

Potisſimum verò huic ſententiæ obſtare videntur verba dd. Conſtitutionum Conradi & Friderici Impp. *Nulla obſtante præſcriptione: Nullius temporis præſcriptione impediente.* Sicut enim ſublato genere tolluntur ſpecies, ita omni præſcriptione prohibita etiam hæc immemorialis prohibita & ſublata cenſetur ; Verùm, hoc non obſtante, dominium directum immemoriali tempore præſcribitur, nec dd. Conſtitutiones ad hanc cujus in contrarium memoria non extat præſcriptionem ſunt extendenda, qvandoqvidem hæc nunqvam excluſa intelligitur, niſi expreſſè dicatur. *Roſenthal. c.9. Concluſ.97. num.37. Burſat. conſil.23. num.21. & ſeqq.*

seqq. & qvotiescunqve lex vel statutum simpliciter omnem præscriptionem excludit, in iis casibus, in qvibus longissimi temporis præscriptio locum habet, intelligitur omnem præscriptionẽ, præter eam cujus in contrarium memoria non exstat, excludere. *Schrader. p.5. cap.4. num* 10. & hoc modo verba illa: *Nullius temporis præscriptione impediente*: talem explicationem: *Nullius* scilicet determinati *temporis præscriptione impediente*: respuere haud videntur; Sunt qvidam, pauciores tamen, qvi 100. annos ad præscribendum Feudum reqvirunt, sed hujus rei nullam video rationem, nisi hæc centenaria præscriptio abusivè pro immemoriali, qvod interdum testante *Habn. in Not. ad Wesembec. tit. de Usurp. & Usucap. num.*4. fieri consuevit, sumatur. Hi autem qvi neqve centenariam neqve immemorialem admittunt præscriptionem, imprimis urgent, qvòd possessor rei feudalis irreqvisito Domino alienatæ non sit audiendus, cum ipsi jus commune resistat; & ex hoc argumento *Ritterhus. lib.* 1. *cap.*18. *qvæst.*13. videtur convincere voluisse Julium Clarum, qvem centenariam præscriptionem admittere ibidem recenset; Sed adhuc in qvæstione est, an hoc casu præscriptionem scilicet immemorialem alleganti Jus Commune resistat, qvod eqvidem nego, cùm huic jus ulterius resistere non potest, qvàm qvatenus præscriptio jure est prohibita, & cum immemorialis non est sublata, nec eam alleganti Jus Commune resistere potest.

§. XV.

§. XV.

Porrò alii in ea ſunt opinione, qvaſi feudum, non obſtantibus dd. Impp. Conſtitutionibus, ab eo, in qvem non reqviſito Domino à Vaſallo alienatum eſt 30. annis præſcribi poſſit nec diſtinguant inter Dominium Directum & utile. vid. *Gloſſ. in comm. d. cap. Conrad. Alvorat. ibid. num. 3. Gail. 2. obſerv. 160. Cujac. 4. feud. tit. 49. Wurmſer. obſer. pract. ſub tit. de Feud. obſerv. 13. Peregrin. vol. 1. Conſil. 18. num. 8. Molin. in Conſuetud. Pariſienſ. tit. 1. §. 7. num. 13. Burſat. vol. 1. Conſil. 46. num. 29. Ludolph. Schrader. vol. 1. Conſil. 34. num. 48. Borch. 3. cap. 7. num. 13. Carpzov. 1. Reſp. 84.* His qvidem qvoad dominium utile libenter conſentio *vid. ſuprà* §. 4. & forſan qvoqve qvoad directum certo caſu conſenſui locus eſſe poſſet, ſi de præſcriptione hæredum Vaſalli, ad qvos per modum ſucceſſionis non verò alienationis feudum pervenit, contra Dominum lis ageretur; ſed qvia hoc inſtituti non eſt, ſuo loco remitto, & revertor ad ea, qvæ huc pertinent, nimirum ad præſcriptionem feudi per Vaſallum alienati, & ſtatuunt mox mox citati Doctores, dominium directum à Vaſallo alienatum præſcribi 30. annis ab eo in qvem alienatum eſt; pro qva ſententia defendenda cum aliis enixè laborat. *Carpzov. d. l.* & hunc in finem imprimis qvinqve in medium profert argumenta, qvæ huc referre ac perluſtrare operæ pretium erit. Primò itaqve urget verba textus *2. feud. 9. §. donare*, qvæ hæc ſunt: *Præſcriptione 30. annorum Dominus ſub movebatur tam ſciens qvam ignorans.* Et exinde concludit, dominium directum à Vaſallo

alienatum præſcribi 30. annis. Sed reſpondeo: (& ne qvidem attingam id, qvòd hic textus probante rubro: *qualiter* olim *poterat feudum alienari:* de veteri jure, qvod in ipſo textu per inibi allegatam Conſtitutionem Lotharii innovatum dicitur, & qvod verbum: *ſubmovebatur*: in præterito poſitum ſatis ſatisqve confirmat, & aliam hodierni juris deciſionem involvit, loqvatur) manifeſto conſtare, hunc textum huc planè in applicabilem eſſe, non enim agit nedum decidit de dominio directo ejusqve præſcriptione, ſed de utili à Vaſallo alienato, & dicitur ibidem, Domino poſt 30. annos non competere jus retractus ſive ſciverit ſive ignoraverit alienationem; Poſito etiam ſed non conceſſo per conſeqventiam hunc textum ad præſcriptionem dominii directi trahi poſſe, ultra tamen feudum alienabile extendi non poterit, hoc enim ſi Vaſallus alienat, dominus refuſo pretio retrahit, qvod in feudo regulari & non alienabili opus non habet, ſed ex capite feloniæ nullo dato pretio vindicatio Domino permiſſa eſt & competit; qvo caſu ſi jure retractus uteretur, inepte faceret, & ſibi ipſi præjudicaret ſolvendo id qvod gratis habere poſſet.

§. XVI.

Secundam, qvam facit, objectionem ex *lege ſicut. l. omnes l. cum notiſſimi. Cod. de præſcript.* 30. *vel* 40. *ann.* qvæ omnia jura & actiones ſive ſint perſonales ſive reales 30. annis præſcribi volunt, deſumit; ſed ad hanc *ſupra* §. 10. jam reſpondi, cui adjicio,

qvod

qvod nulla regula sit tam firma, qvæ non habet suas exceptiones; & imprimis *Ritterhus. lib. 1. cap. 18. quæst. 15.* sibi ipsi hanc objectionem movens, optimè regerit: *Hanc regulam intelligendam esse de illis rebus præscribendis, qvibus antea nulla fuerat præfixa meta, non autem trahendam ad eos casus, qvibus expressè inhibetur & vetatur præscriptio, ut in feudis constat prohibitam per Lotharium & Fridericum.* Atqve ita species qvidem generi, non autem genus speciei derogare potest. Ex eadem ratione tertia objectio, qvæ à servitutibus desumta & qvarta, qvod scilicet omne vitium rei inhærens 30. annis præscribatur, vim probationis amittunt; licèt enim regulariter omnis servitus 30. annis acqviratur & amittatur *per l. 10. ff. si servit. vind.* & regulariter omne vitium 30. annis purgetur, ubi tamen qvædam servitutis species eximitur, ut in feudis fit, ibi huic regulæ locus non est; & ipsum qvoqve Jus Romanum ab hac regula varias res excipit imprimis Ecclesiarum aliorumqve piorum locorum omnia jura, qvorum nomine sine dubio etiam servitutes veniunt, qvas 40. demum annis præscribi statuit, *l. 23. cum auth. seq. Cod. de S. S. Eccles.* Deniqve, & qvinto, non obstat: qvod, sicut Dominus contra Vasallum Dominium utile 30. annis, ita Vasallus eodem temporis spatio dominium directum contra seniorem præscribere possit, etenim non tantummodò inter rem ipsam dominium scilicet utile & directum magna intercedit differentia, sed etiam personæ hæ præscribentes diversis juribus &

 pri-

privilegiis gaudent, qvo casu illatio & argumentatio à contrario nihil operatur, alioqvin hoc modo Fiscus, Ecclesia, Respublica aliaqve loca pia nihil præscribere possent, nisi 40. annis, & ulterioris temporis spatio, qvod absurdum foret.

§. XVII.

Sed qvid tandem hi, qvorum hæc est sententia ad verba illa: *Nulla obstante præscriptione*, *Nullius temporis præscriptione impediente*: respondent? Dicunt *cum Gloss. ad h. textt.* has constitutiones agere de longi temporis 10. vel 20. annorum præscriptione, & propterea hanc qvidem contra Dominum Directum non valere, tricennalem verò nullatenus exclusam esse, volunt: Verùm hæc explicatio, nisi vis aperta verbis inferatur, defendi neqvit, talem enim restrictionem hæc verba generaliter concepta non admittunt; Nam, qvando Jus Feudale aliqvam excludit præscriptionem, ea exclusa videtur, qvæ aliàs ex moribus Longobardorum in præscribendis feudis obtinet, jam verò non ignotum est, & ipsi dissentientes fatentur *vid. Gloss. in text. 2. feud. 87.* in omni præscriptione Feudali ad minimum 30. annos reqviri, adeoqve si mores Longobardorum aliqvam præscriptionem excludunt, hæc tricennalis exclusa intelligitur, hæc enim nulla intercedente prohibitione vim præscriptionis habet. Deinde, qvomodo dici potest hic excludi longi temporis præscriptionem, cùm tamen hæc plane incognita sit Juri Feudali, ignoti autem uti nulla cognitio ita nulla exclusio? Sanè nullo modo.

Re-

Regerunt qvidem dissentientes ad hoc: Constitutiones has vim præscriptiones impedientes ab Imperatoribus Romanis esse latas, qvibus hujus Juris ordinaria præscriptio 10. vel 20. annorum non fuisset ignota: sed hæc præsumta Imperatorum scientia non sufficit ad probandum, per verba: *Nullius temporis &c.* 10. tantum annorum præscriptionem indicari; qvid si illis objiciam, hos Imperatores Juris Feudalis æqve ac civilis cognitionem habuisse? qvod nemo facilè negabit, nonne hoc casu præsumtioni locus erit eos locutos fuisse secundum indolem & stylum ejus juris de qvo disposuerunt, qvòd utiqve affirmandum censeo. Præterea qvoqve, si hæc esset mens constitutionis Friderici, hæc planè supervacanea foret, qvod tamen Imperator: *Nos*, inqviens *in meliorem rei utilitatem providentes*; omnino non voluisse ipsemet testatur.

§. XVIII.

Adhuc unicum ità sentientes adducunt, & objiciunt: *Credendum non esse, Romanum Principem, ad cujus officium pertinet jura tueri, verbis illis generalibus* (nulla obstante præscriptione) *totam observationem de præscriptione longissimi temporis, multis vigiliis excogitatam evertere & verbis illis generalibus præscriptionem infinitam esse voluisse. Gail. 2. observ. 160.* Sed hoc ad rem nihil facit, siqvidem perspicuitas verborum mens & intentio totius constitutionis omnem dubitationem tollit, legentem de seria Legislatoris opinione convincit, & certissimè testatur Imperatorem tantis vigiliis

ex-

excogitatam præſcriptionis materiam Domino feudi qvoad Dominium Directum non obſtare, ſerio ſanxiſſe; qvo caſu rectè dixeris: ſicut omnis legis conſtitutio à voluntate Legislatoris dependet, ita ejus abolitio eundem autorem habet.

§. XIX.

Sunt adhuc alii, qvi volunt Dominium Directum præſcribi 30. annis, ſi Dominus alienationem ſciverit, ſin ſecus non præſcribi, ſed hujus opinionis ſolidam rationem non deprehendo, conſtitutio enim Friderici nullam qvalitatem in domino feudi deſiderat, nec ex hac ratione diſtinctionem & limitationem qvandam facit, adeoqve nec nos eam facere debemus, ſed ad impediendam præſcriptionem ſufficere ſtatuit, ſi alienatio facta ſit colluſione qvadam; Alii, alio modo diſtinguentes, negant illum, qvi cauſam immediatè à Vaſallo habet, 30. annis præſcribere, tertium verò poſſeſſorem qvi cauſam poſſeſſionis non ab ipſo Vaſallo ſed alio habet præſcribere; ſed nec hæc diſtinctio nodum ſolvit *vid.* §. 5. etenim feudo absqve Domini conſenſu alienato vitium inhæret, qvod cum re ad tertium & ulteriorem poſſeſſorem tranſit, qvodqve purgari neqvit, niſi tanto tempore cujus in contrarium memoria non extat.

§. XX.

Reſtat poſtremo *Struv. cap.* 13. *th.* 10. *num.* 4. diſtinguens inter bonæ & malæ fidei poſſeſſorem, qvi hunc nunqvam, illum verò 30. annis præſcribere

de-

defendit; & hæc opinio cum omnibus Juris Feudalis textibus, insuperqve cum constitutione Friderici convenire videtur, cùm hæc tantum de aperta mala fide loqvatur, qvod ex verbis: *qvadam collusione*: constare potest; & fateor hanc explicationem assensum ferè consecutam fuisse, nisi hoc unicum obstaret, qvòd Imperator *per dict. Constit.* Dominis feudi ità prospicere voluisset, uti ipsis antea prospectum non erat; nihil verò novi Imperater constituisset, nec pinguiore remedio contra præscriptionem Dominis feudi prospexisset, si mala fide præscribentem solùm repellere ejus intentio fuisset, nam consuetudines Longobardicæ nullam jam antea admittebant malæ fidei præscribentem, qvod §.6. evictum est, adeoqve sentio non simpliciter de malæ fidei possessore hanc constitutionem interpretandam, sed certo modo ad bonæ fidei possessorem extendendam esse.

Corollaria.

I.

POena incestus inter ascendentes & descendentes commissi, qvoad sexum fœmineum Jure Communi non est capitalis.

II. Mu-

II.

Mutatio religionis in meliorem non est turpis, adeoqve hæres sub ea conditione institutus hæreditatem non capit, nisi impleat conditionem.

III.

Probabilitas litigandi non liberat victum à refusione expensarum.

IV.

Filius non potest revocare feudum à patre alienatum.

V.

Absurdum est, usumfructum filiofamilias relictum, etiam post mortem hujus, apud patrem remanere.

VI.

Iniqvum ferè est, hæredem, absqve beneficio inventarii adeuntem hæreditatem, constringere ad æs alienum defuncti solvendum, ultrà vires hæreditatis.

VII.

Immortalitas processuum non descendit ex Jure Romano.

VIII.

Sponsalia de præsenti vulgò dicta, etsi publica mutuo dissensu dissolvi possent, nisi Juris Pontificii erronea ratio obstaret.